

másfél ezres tábora is. És ha már itt tartunk, mutassunk rá mindjárt arra is, hogy az Életjel — mint irodalmi élőújság — ma már korántsem azt jelenti, amit egykor, vagy indulásakor jelentett. Programja — láthatjuk az évkönyvből — ma már annyira kibővült, annyi kezdeményezéssel, színnel gazdagodott, annyi új területet és lehetőséget tárt fel a szellem művesei előtt —, hogy az a kollektív alkotói munka ellenére is már csaknem a maximumot jelenti, amit egy intézménytől elvárhatunk, amit egy város, egy megakora művelődési hagyománnyal rendelkező közösség a kultúra iránt érdeklődőknek nyújt és nyújthat. Ezért mindaz, ami az Életjel keretében és szervezésében történik — az *Életjel Miniatűrök* kiadását, az Irodalmi (Kísérleti) Színpadot, az Üzenet megjelenésének kezdeményezését és a Csáth Géza Művészetbaráti Kör megalakítását stb. is ideértve — voltaképpen annak a jele, hogy egy tizenöt évvel ezelőtt kezdődött tevékenység jellege szerint ma már nemcsak irodalmi és publicisztikai, hanem egyre inkább népművelődési és szellemtörténeti. Még hozzá olyképpen, hogy az a munka, amely az Életjel-

ben és szerkesztőségében folyik, korántsem periferikus, korántsem vidéki és nem is csupán művelődés és művészetnépszerűsítő, hanem értékfelfedező, értékalkotó s értékmegőrző. És ne feledjük: nemcsak a magyar nyelvterület számára, hanem igen gyakran a velünk együtt élő testvéreink számára is.

Ilyen szempontból — de más vonatkozásban is — sokatmondó ez a könyv. Legfőképp mégis arról győző meg, hogy miképp kell művelődéshez, művelődéspolitikához, a múlt és a jelen értékeihez, a közösségi tudathoz és igényhez *cselekvőn viszonyulni*.

Ebben az Életjel — legalábbis ez idáig — felülmúlhatatlan. Szellemi életünkben olyan szint jelent, olyan utat jár, amelyet állandó centrum- és periféria-vitákkal, viszonyításokkal nem elmarasztalni és ócsárolni, hanem inkább egyértelműen követni kellene. Olyan önzetlenül, olyan lelkesedéssel és a közös ügyért való olyan odaadással, ahogy azt Szabadkán is teszük. Nem »csak azért is«, nem konok kitartással, hanem becsületes helytállással és azal a hittel, hogy a szépért, a jóért munkálkodni sohasem fölösleges.

SZÜCS IMRE

ÖNIGAZGATÓKNAK SZABATOSABBAN

Önigazgatók iskolája.
Eszmei-politikai füzetek.
Forum, Újvidék, 1972.

Újra központi témává válik társadalmunkban az eszmei-politikai nevelés s a vele kapcsolatos tennivalók. Több mint egy évtizede már, hogy egy kicsit túlbecsülve az önigazgatási gyakorlat alkotásra buzdító lendületét, szinte parancsszóra megszüntettük a szervezett és rendszeres eszmei képzést nemcsak a Kommunista Szövetségben, hanem az

iskolákban, egyetemeken is. Különösen a szakmunkásképző iskolák, valamint a technikai tudományokkal foglalkozó felsőoktatási intézmények jártak elől »jó példával«: tanterveikből teljes egészében kiirtották a marxista világnézet elsajátítását.

Az elmúlt néhány hónapban végbenment politikai változások más megvilágításba helyezték ezt a prob-

lémát is. Folyamatban van a tantervek felülvizsgálása, és sok helyen már be is vezették az új tantárgyat, amely a diákok és az egyetemi hallgatók eszmei képzettségét hivatott elmélyíteni. A KSZ tagságának politikai felvilágosítására külön programok készülnek.

Ehhez a határozatott társadalmi akcióhoz kapcsolódik az újvidéki Forum könyvkiadó hasznos és időszerű kezdeményezése az *Önigazgatók iskolája* című sorozat megindítása is. A kiterjedelmű füzetekben a legjellegesebb jugoszláv politológusok adják közre rövid, tanulmányaikat egy-egy olyan kérdéstről, amely nap mint nap ott szerepel a különféle politikai testületek vitarendjén.

Az eddig megjelent füzetek szinte kivétel nélkül politikai gyakorlatunk és társadalmi rendszerünk legfontosabb alapfogalmait, intézményeit ismertetik. Minden nap beszélünk a szociális különbségekről, az önigazgatásról, hazánk külpolitikájáról, de vajmi kevesen tudnák közülünk szabatosan és röviden meghatározni a fogalmakat, amelyekkel körülírjuk ezeket a társadalmi jelenségeket. Nos, a kis füzetek éppen itt kíván-

nak segíteni: tömören tárgyalják a delegátusi rendszer mibenlétét, a rendszerünkben működő politikai szervezetek szerepét, a felszabadító háború forradalmi jellegének problémáit és még sok más időszerű politikai fogalmat. Ezek a rövid tanulmányok alapul szolgálhatnak a gyakorlati eszmei-politikai képzés megszervezéséhez, mégis hiba lenne elhallgatni egy fogyatékoságukat.

Túl bonyolult a tanulmányok nyelvezete. Az, akinek nem szakmája, bizonyára megküzködik majd a nehéz szövegekkel. A sorozaton most már nehéz lenne segíteni és ezért a kifogás szórszálhasogatásnak tűnhet. Ha azonban figyelembe vesszük, hogy az eszmei-politikai képzés megszervezésének még csak az elején vagyunk, nem nehéz levonni a következtetést: a politikai ismeretterjesztő művek száma a jövőben tovább növekszik. Az újabb kiadások előkészítése közben több figyelmet kellene fordítani a sallangmentes, egyszerű stílus ápolására. Mert a nyelv a politikai ismeretterjesztésben is fegyver. Olyan eszköz, amelyet ha rosszul használunk, eszmék helyett unalmat és közönyt terjesztünk.

ÁGOSTON ANDRÁS

SŰRÍTETT VÁZLATOK

CSOORI SÁNDOR—KOSA FERENC: *Forradás.*
Magvető, Budapest, 1972.

Ezt a 220 oldalas könyvet csak azért nem olvastam el egy lélegzetre, mert az olvasáson kívül egyéb kötelezettségei is akadnak az embernek. Csóori Sándor és Kosa Ferenc közös műve olyan lebilincselő olvasmány, melyet csak nehéz szívvel lehet megszakítani. És ha a könyv három filmnovelláját írásom címében vázlatnak nevezem, az távolról sem jelent műfaji lebecsülést. Ellenkező-

leg. Egy jól sikerült vázlat, éppen úgy, mint a képzőművészeti alkotásoknál, az irodalom és a film találkozásának mezsgyéjén is sikerültebb lehet a befejezetnek tekintett műnél. Volt alkalmam látni és megcsodálni Goya és Rembrandt, sőt az akadémikus Munkácsy Mihály néhány laza ecsetvonással vászonra vetett elképzelését, és úgy éreztem, hogy ezek mindegyike legalább is